

Regionstyrelsen

Yttrande över delbetänkandet Vägar till ett tryggare samhälle, Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67)

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Justitiedepartementet över delbetänkandet Vägar till ett tryggare samhälle, Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67).

Sammanfattning

Justitiedepartementet har remitterat delbetänkandet Vägar till ett tryggare samhälle, Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67), till Region Stockholm för yttrande. I delbetänkandet lämnas förslag inom fokusområdena *barns och ungas involvering i gängkriminalitet* och *våld i barns och ungas nära relationer*.

Region Stockholm ser positivt på förslagen som syftar till att höja kunskapen om våld i barns och ungas nära relationer, både hos allmänheten och hos offentliga aktörer som kommer i kontakt med målgruppen. Regionen efterfrågar dock motsvarande kunskapshöjande insatser även när det gäller fokusområdet *barns och ungas involvering i gängkriminalitet*.

Region Stockholm föreslår att det fortsatta arbetet med delbetänkandets förslag samordnas med de förslag på samma tema som lämnas i betänkandet *En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn* (SOU 2022:70).

Bakgrund

Justitiedepartementet har remitterat delbetänkandet Vägar till ett tryggare samhälle, Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67), till Region Stockholm för yttrande. I delbetänkandet behandlas fokusområdena *barns och ungas involvering i gängkriminalitet* och *våld i barns och ungas nära relationer*. Trygghetsberedningen konstaterar att arbetet för att förebygga både att barn och unga dras in i gängkriminalitet och våld i barns och ungas nära relationer inbegriper en rad aktörer som verkar på flera

politikområden. Beredningen gör olika iakttagelser inför regeringens fortsatta arbete med de två fokusområdena, och lämnar även flera förslag.

När det gäller fokusområdet *våld i barns och ungas nära relationer* konstaterar beredningen att det finns behov av ytterligare kunskap om omfattningen och utvecklingen av våld i barns och ungas nära relationer, hur detta kan dels upptäckas av omgivningen, dels förebyggas samt vilka insatser som i dag ges till dem som utsätts och till dem som utövar våld. Beredningen föreslår att en lämplig myndighet ska ta fram och sprida kunskap om våld i barns och ungas nära relationer. Förslaget syftar till att uppmärksamma fler på detta våld samt sprida information till utsatta, och till dem som utövar våldet, om var stöd finns. Beredningen föreslår också att Socialstyrelsen ska kartlägga vilka insatser som kommuner och aktörer i civilsamhället erbjuder unga som utsätts för våld i nära relationer. Kartläggningen ska även omfatta vilka insatser som erbjuds unga våldsutövare. Det ska också tas fram ett kunskapsstöd kring våld i barns och ungas nära relationer för yrkesverksamma i kommuner och regioner som arbetar med målgruppen.

Gällande fokusområdet *barns och ungas involvering i gängkriminalitet* föreslår beredningen en särskild kraftsamling för att förebygga att barn och unga dras in i gängkriminalitet. Förslaget innebär att det ska tas fram ett inriktningsdokument som beskriver de insatsområden som är mest angelägna att arbeta med för att förebygga att barn och unga dras in i gängkriminalitet. Beredningen har identifierat ett antal prioriterade insatsområden som bör ingå i ett sådant inriktningsdokument. För att stötta genomförandet av kraftsamlingen föreslås att en särskild organisation tillsätts. Arbetet ska bedrivas i nära samarbete med de kommuner som har särskilt utsatta områden. Samverkan bör även ske med berörda myndigheter, forskare och företrädare för olika organisationer. Beredningen föreslår vidare att regeringen ska låta utreda hur kraftsamlingen kan kompletteras med ett system för lokala överenskommelser som tydliggör kommunernas respektive statens åtaganden inom ramen för kraftsamlingen. En sådan utredning ska också analysera hur ett system med statsbidrag kan knytas till sådana överenskommelser.

Hälso- och sjukvårdsnämnden, Stockholms läns sjukvårdsområde och trafiknämnden har beretts möjlighet att på tjänstemannanivå lämna synpunkter på delbetänkandet, men har inte inkommit med synpunkter.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholm ser positivt på förslagen som syftar till att sprida kunskap om våld i barns och ungas nära relationer. Det är viktigt att både allmänheten och offentliga aktörer har förutsättningar att uppmärksamma detta våld så att rätt insatser kan sättas in i tid. För personal inom regionen som arbetar med målgruppen, särskilt inom hälso- och sjukvården, är det välkommet med det föreslagna kunskapsstödet kring våld i barns och ungas nära relationer. Ett sådant kunskapsstöd kan skapa större trygghet för personalen gällande hur och när frågor ska ställas till barn och föräldrar, och därmed öka förutsättningarna att uppmärksamma barn som bevittnat eller utsatts för våld.

När det gäller den föreslagna kraftsamlingen för att förebygga att barn och unga dras in i gängkriminalitet instämmer Region Stockholm i behovet av att säkerställa samhällets förmåga att identifiera barn i riskzon och ge insatser i ett tidigt skede. Det är positivt att det tas ett samlat nationellt grepp om frågan och att samverka mellan berörda aktörer på nationell, regional och lokal nivå lyfts fram som en del i arbetet. För regionens del är framför allt hälso- och sjukvården en viktig aktör i arbetet med att uppmärksamma tidigt normbrytande beteende och riskfaktorer hos barn och unga. Det gäller hälso- och sjukvården i allmänhet men i synnerhet verksamheter med särskild inriktning på barn och unga, till exempel mödra- och barnhälsovården och barn- och ungdomspsykiatri. Liksom på området *våld i barns och ungas nära relationer* ser Region Stockholm att det även här, inom området *barns och ungas involvering i gängkriminalitet*, finns behov av kunskapshöjande insatser för yrkesverksamma som kommer i kontakt med målgruppen. De verksamheter som möter barn och unga behöver rätt kunskaper för att exempelvis kunna avgöra när det är aktuellt att göra en orosanmälan till socialtjänsten gällande ett barn som befinner sig i riskzon, samt för att kunna ge barnet rätt hjälp och stöd. I den mån orosanmälningar inte görs i tillräcklig utsträckning kan det bero på bristande kunskaper om dragningskraften som kriminella nätverk kan ha på barn och unga och vilka omständigheter som gör att barn och unga söker sig till sådana nätverk.

Region Stockholm efterfrågar därför kunskapshöjande insatser även inom fokusområdet *barns och ungas involvering i gängkriminalitet*. Ett kunskapsstöd motsvarande det som föreslås gällande våld i barns och ungas nära relationer bör tas fram även när det gäller barn och unga som riskerar att dras in i gängkriminalitet.

Region Stockholm noterar att förslagen i delbetänkandet har en tydlig koppling till de förslag som lämnas i ett annat betänkande: En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70). Förslagen i delbetänkandet respektive betänkandet tar i mångt och mycket sikte på samma samhällsutmaningar, varför det fortsätta arbetet med förslagen bör samordnas på ett lämpligt sätt.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Rickard Sundbom
Administrativ direktör

Beslutsunderlag

1. Sammanfattning av delbetänkandet Vägar till ett tryggare samhälle, Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67).

Beslutsexpediering

1. Justitiedepartementet

Godkänd av Emma Lennartsson, 2023-02-27